

[Axel Dam.]

dette Forhold med Nævningeinstitutionen. For Tiden er det Lægmand, der dømmer om, hvorvidt den sigtede er skyldig eller ikke skyldig, medens Juristerne afgør, hvilken Straf der skal tilmaales. Naar Nævningeinstitutionen skal være Udtryk for Folkets Retsbevidsthed, kan jeg ikke se, at denne Ordning er rigtig. Hvorvidt Hr. Petersen har myrdet Hr. Hansen, eller det er en anden, der har gjort det, er noget, man ikke kan afgøre ud fra sin Retsfølelse eller Retsbevidsthed; det kræver Undersøgelse, oven i Købet videnskabelig Undersøgelse og megen Erfaring. Jeg tror, at de praktisk og teoretisk uddannede Jurister er de kyndigste til at afgøre, om den paagældende Person er den skyldige, og hvorvidt han har overtraadt den Lovparagraf, han anklages efter — Lovparagrafferne har dog i alt Fald Juristerne større Kendskab til end Lægfolk.

Nej, det, man ønsker Udtryk for i det, man kalder Folkets Retsfølelse, er, hvorvidt det, som den paagældende Mand eller Kvinde nu har gjort, er noget saa slemt, at det skal stemples som en grusom Forbrydelse og have en haard Straf. Hvis man lægger netop Straffudmaalingen i Lægmandenes Haand, vil de derved faa Lejlighed til at give Udtryk for Folkets Skøn over, hvorvidt der er Tale om en stor, en ringe eller maaske ingen Forbrydelse, og vi vil blive fri for disse latterlige Frikendelser i Tilfælde, hvor den anklagede faktisk har overtraadt Loven, men hvor man frikender vedkommende, fordi man ønsker, at han ikke skal idømmes en saa haard Straf som den, Loven dikterer.

For at tage et meget aktuelt Eksempel: Spørgsmaalet om den saakaldte Svangerskabsafbrydelse! Naar der staar to forskellige Meninger overfor hinanden med Hensyn til dette Spørgsmaal, ogsaa i dette høje Ting, tror jeg ikke, det skyldes, at de, der ikke vil afskaffe denne Straffeparagraf, har noget Ønske om, at de ulykkelige Kvinder, som har set sig fristede til at indlade sig paa Svangerskabsafbrydelse, skal bringes i Tugthuset for længere Tid eller overhovedet lide noget meget slemt. Nej, det, man befrygter, er, at en Ophævelse af denne Paragraf skal opfattes som en Legalisering af denne Handling, saaledes at den stemples som noget tilladeligt og fuldt forsvarligt.

Det tror jeg, man vilde komme ud over, netop gennem en saadan Ordning, at man lod de virkelig kyndige afgøre Skyldsspørgsmaalet og lod den populære Retsopfattelse, om jeg saa maa sige, være væsentligt bestemmende med Hensyn til Diktering

af Straffen. Ogsaa naar Juristerne skal tilmaale Straffen, bliver det jo altid mere eller mindre en Skønssag, medens det er et klart Spørgsmaal til Afgørelse, om den anklagede har begaaet den paagældende Forbrydelse eller ej. At afgøre det kræver Undersøgelse og Sagkyndighed, og her skulde saa vidt muligt ikke noget personligt Skøn gøre sig gældende, men det kan ikke udelukkes, at Strafftilmaalingen sker efter et personligt Skøn, og da vil man kunne tage Hensyn til formildende Omstændigheder, Undskyldelighed o. s. v.

Jeg tror derfor, at den videnskabelige og sagkyndige Jura og den folkelige Retsbevidsthed vilde faa hver sit, hvis man vendte Forholdet om og lagde Skyldafgørelsen i Juristernes Hænder og Straffudmaalingen i Lægfolks.

Jeg henstiller, som sagt, dette til tænkende Medlemmer i dette høje Ting.

Anden Næstformand (Parkov): Det ærede Medlem mener alle Medlemmer i dette Ting?

Axel Dam: Forhaabentlig.

Munch-Petersen: Vi Kommuniste nærer ingen Illusioner om, at Retsplejelovens Ordlyd skulde være afgørende for dens Anvendelse. Vi ved, at Retsplejen i det borgerlig-kapitalistiske Samfund er til for at værne dette Samfund, for at værne den private Ejendomsret til Produktionsmidlerne og for at værne det borgerlige Samfunds Institutioner, og vi ved, at Domstolene, saa længe man endnu har et Klasse-samfund, maa vedblive at være Klasse-domstole.

Vi ved ogsaa, at selve Paragrafferne ikke er afgørende for, hvorledes Lovene anvendes. Vi ved, at det borgerlige Samfund, naar det føler sig truet, ikke viger tilbage for at bryde sine egne Love, hvis disse i det paagældende Tilfælde ikke forekommer Udøverne skarpe nok — vi vil faa Lejlighed til at komme tilbage til dette Spørgsmaal, naar Justitsministeren en Gang faar Tid til at besvare den Forespørgsel, som vi har stillet angaaende de forskellige Overgreb og Brud paa Retsplejeloven.

Vi ved ogsaa, at det er en Fiktion, naar man taler om, at den dømmende Magt er uafhængig af den lovgivende og udøvende Magt, idet disse 3 saakaldte forskellige Kategorier i Virkeligheden arbejder sammen, og at den dømmende Magt altid bliver afhængig af Regeringsmagten — jeg tænker her ikke særlig paa saadant noget, som at